Innovatief digitaal archief te ingewikkeld en traag

Nieuw ict-debacle kost politie miljoenen

Opnieuw heeft de overheid zich vertild aan een groot ict-project. De vervanging van het digitale archief van de Nationale Politie kost miljoenen euro's extra, blijkt uit onderzoek door deze krant.

Koen Voskuil
Peter Winterman
Den Haag

De politie moddert al jaren aan met de invoering van een ict-systeem waarin alle documenten van het politiekorps gearchiveerd en beheerd kunnen worden, Documentum. Dit systeem werd in 2013 aangeschaft en draait nog altijd niet volledig. De schade loopt in de miljoenen euro's.

De aankoop van Documentum is totaal onderschat, blijkt uit stukken die in handen zijn van deze krant. Al in 2014 constateerde de politietop dat 'het softwarepakket meer complex is dan vooraf ingeschat'. Politie-ict'ers snapten niet hoe het digitale archief werkt. Het systeem bleek bovendien erg traag te werken op politiecomputers.

„We zijn in de praktijk gestuit op zaken waar vooraf geen rekening mee is gehouden", bevestigt een woordvoerder van de korpsleiding. „Het nieuwe systeem biedt veel mogelijkheden. Het vergt kennis en ervaring om die mogelijkheden te ontdekken en te benutten. Dat duurt langer dan gedacht."

Vorig jaar werden externe consultants ingevlogen om het systeem alsnog op de rails te krijgen. Dat lukte niet op tijd: de politie moest begin dit jaar 2,5 miljoen euro neertellen om de voorloper van Documentum, Corsa, langer in de lucht te houden.

Dat bedrag komt bovenop de 12,7 miljoen euro die tot eind vorig jaar was uitgegeven aan het nieuwe systeem. Het merendeel daarvan ging op aan licentiekosten en onderhoud. Daarnaast werden 51.000 manuren in het project gestopt.

„De korpsleiding staat nog achter Documentum", laat een woordvoerder weten. „Uiterlijk in juni van dit jaar moeten alle eenheden ermee werken." De invoering is ongeveer een jaar vertraagd. Op dit moment wordt het systeem in zes van de tien politie-eenheden gebruikt.

> **We zijn gestuit op zaken waar vooraf geen rekening mee is gehouden**
> —Woordvoerder korpsleiding

Vernieuwing van het digitale archief is al jaren broodnodig. De politie produceert jaarlijks zo'n 16 miljoen documenten. Die rapporten, verslagen, brieven en aangiftes worden binnen het politiekorps op allerlei verschillende manieren opgeslagen en bewaard. Dat werkt inefficiënt en tijdrovend. „De beveiliging, betrouwbaarheid en validiteit van documentstromen is niet te waarborgen", waarschuwde de politie in 2012 al in een intern rapport. P13

‘Overheid leert weinig van eerdere ict-blunders’

Vervolg van voorpagina

Op ict-gebied is het bij de politie al jaren bar en boos. Agenten en andere politiemedewerkers klagen voortdurend over trage computers en slecht werkende programma’s.

Koen Voskuil
Peter Winterman
Den Haag

De vernieuwing van de ict-systemen bij de politie loopt flink achter, concludeerde de Algemene Rekenkamer vorig jaar in een rapport. Ook het digitale archief van de politie is al jaren aan vervanging toe. De politie heeft zo’n 100 miljoen documenten opgeslagen in een onoverzichtelijk, krakkemikkig systeem. Elk jaar komen er 16 miljoen documenten bij. Rapporten, verslagen en aangiftes: volgens de wet moeten ze jarenlang bewaard blijven. Maar de politie heeft er nauwelijks zicht op.

Om dat te verbeteren, startte de politie in 2012 een Europese aanbesteding voor een nieuw digitaal archief. De winnaar van de aanbesteding werd Documentum, een wereldwijd veelgebruikt ict-systeem om informatie te archiveren. De politie was in haar nopjes: eindelijk zou alles beter worden.

Maar dat valt vies tegen, concludeert ook Chris Verhoef, hoogleraar Informatica aan de Vrije Universiteit Amsterdam. „De overheid heeft vaak onvoldoende expertise in huis om een aanbesteding zo te formuleren dat het aan de daadwerkelijke wensen voldoet. Een softwarepakket als Documentum klinkt al snel als ‘af’, maar je moet het inrichten en aanpassen. Daardoor loopt een traject vaak uit de klauwen.”

Vertraagd

De invoering van Documentum is met een jaar vertraagd. De extra kosten – onder meer voor de inhuur van externe deskundigen – lopen in de miljoenen euro’s. Bij Verhoef wekt dat geen verbazing. „De kosten worden vooraf bijna altijd te laag ingeschat. Zowel door de overheid als door bedrijven die de aanbesteding willen winnen. Maar krijg je dan ook het beste product? Nee, lang niet altijd”, zegt Verhoef. „Het is zaak dat een aanbesteding is dichtgetimmerd: dat de wensen heel duidelijk zijn.”

“De overheid heeft vaak onvoldoende expertise in huis voor een aanbesteding

—Chris Verhoef

„Je hebt ervaring nodig om ingewikkelde zaken aan te besteden. De politie koopt eens in de zoveel tijd zo’n archiveringssysteem. Het zou verstandig zijn als overheidsdiensten vaker bij elkaar in de keuken kijken. Nu leren ze slecht van eerdere ict-blunders.”

Tekorten

Het in de lucht houden van sterk verouderde computersystemen zal de politie de komende jaren steeds meer geld kosten, verwacht de Algemene Rekenkamer. Daardoor dreigen nieuwe tekorten op de politiebegroting.

In 2011 constateerde de Rekenkamer al dat de politie tientallen miljoenen euro’s verspilde aan ict-blunders. Personeelskosten werden daarbij niet meegerekend. Twee jaar later kwam een ict-strop aan het licht bij de Politieacademie. Daar bleek een registratiesysteem voor studenten, waar al 9 miljoen euro in was gestoken, niet goed te werken. Vorig jaar onthulde deze krant dat de navigatiesystemen in politieauto’s faalden, waardoor kostbare tijd verloren ging. Het is onduidelijk wat de kosten waren om deze problemen op te lossen.